

Oktober 2002

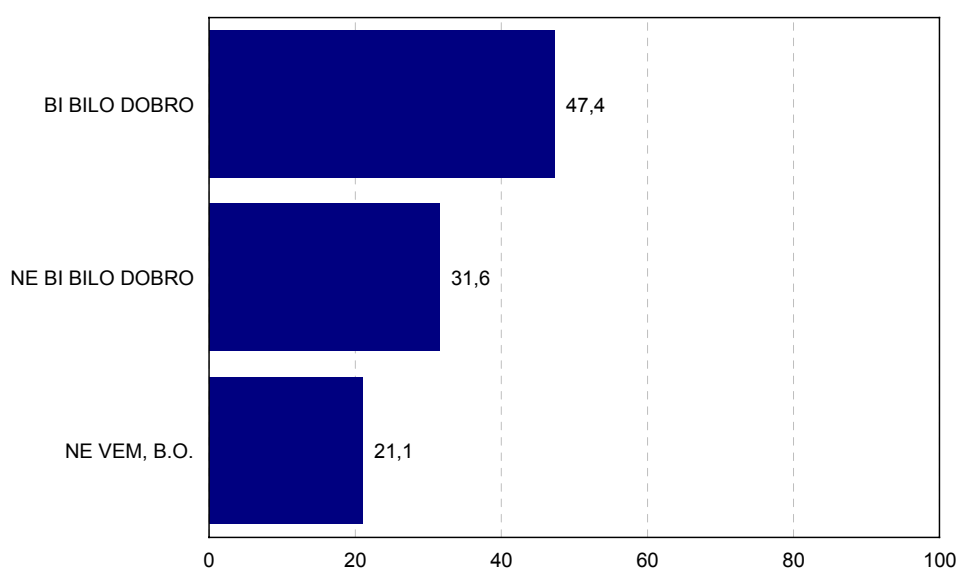
Podpora vključevanju Slovenije v NATO

Podatki iz poročila Centra za raziskovanje javnega mnenja Fakultete za družbene vede

Tudi v tem okviru smo postavljali vprašanja o koristi, o ravnanju na ev. referendumu o članstvu in o udeležbi na referendumu. Vprašanje o koristi, ki smo ga tokrat formulirali kot "Ali bi bilo za Slovenijo dobro, ali ne bi bilo dobro, če bi postala članica Nata?", smo dobili odgovore, ki so prikazani v grafih 1 in 2.

Graf 1

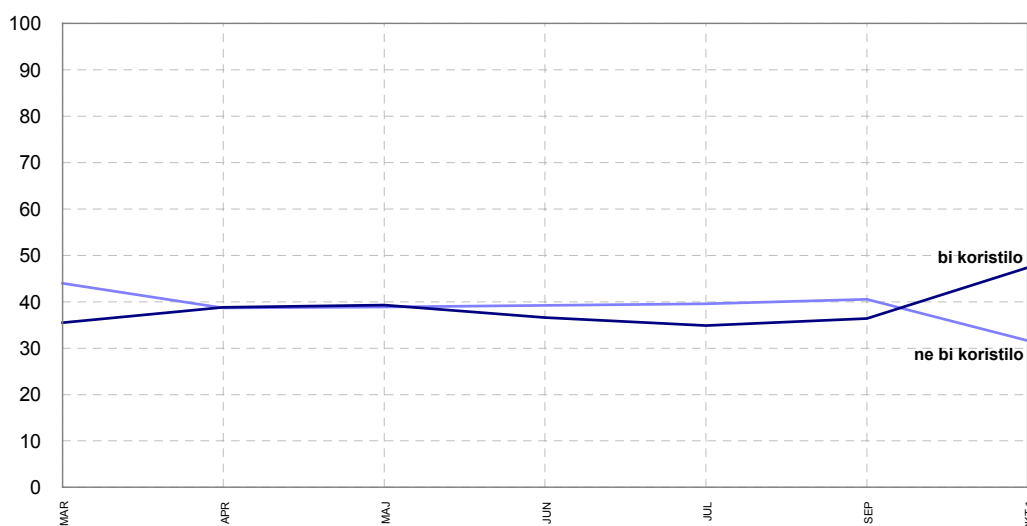
BI BILO ZA SLOVENIJO DOBRO, ČE BI POSTALA ČLANICA NATA?

CJM, POLITBAROMETER, oktober 2002

Graf 2

ALI BI SLOVENIJI KORISTILO, ČE BI POSTALA POLNOPRAVNA ČLANICA NATO?

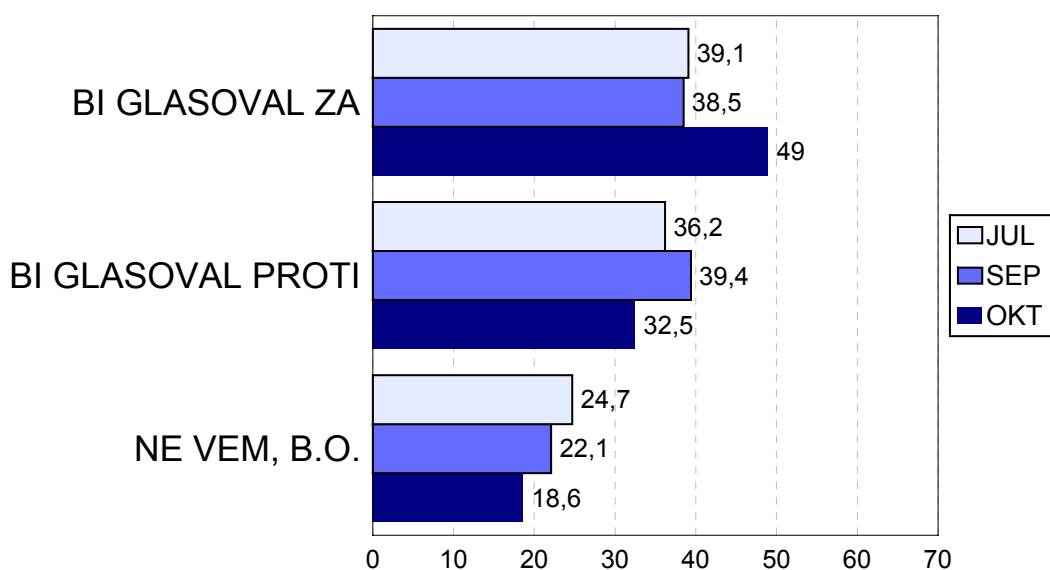
* - sprememba vprašalnega stavka "Ali menite da bi bilo dobro, če bi Slovenija postala članica NATO?"

Tudi tu je očitno, da je v razmerah aktivirane politične klime, k čemur deloma prispeva predvolilno obdobje, predvsem pa zgoščanje informacij o povabitvi v članstvo in približevanje "praškega sestanka vrha NATO", na katerem naj bi povabilo Sloveniji bilo izročeno, vpliva na bolj angažirano opredeljevanje. Delež respondentov, ki ocenjuje, da je članstvo v NATO za Slovenijo nekaj dobrega, značilno naraste v primerjavi s prejšnjimi ocenami o koristnosti takega povabila. In nasprotno, vidi se, da iz ravnovesja opredeljevanja "za" ali "proti" z zadnjo meritvijo izstopi opredelitev "za".

Enaka slika v opredeljevanju do Nata se potrdi tudi skozi odgovore o ravnanju na ev. referendumu (glej grafa 3 in 4). Najprej opazimo izrazit vzpon pro/nato opredelitev v oktobrskem preseku in ob tem značilen upad deleža protinato opredelitev; daljša medčasovna primerjava od marca do oktobra pa se povsem prekrije s sliko, dobljeno na osnovi izjavljanja o koristi od Nata (graf 2).

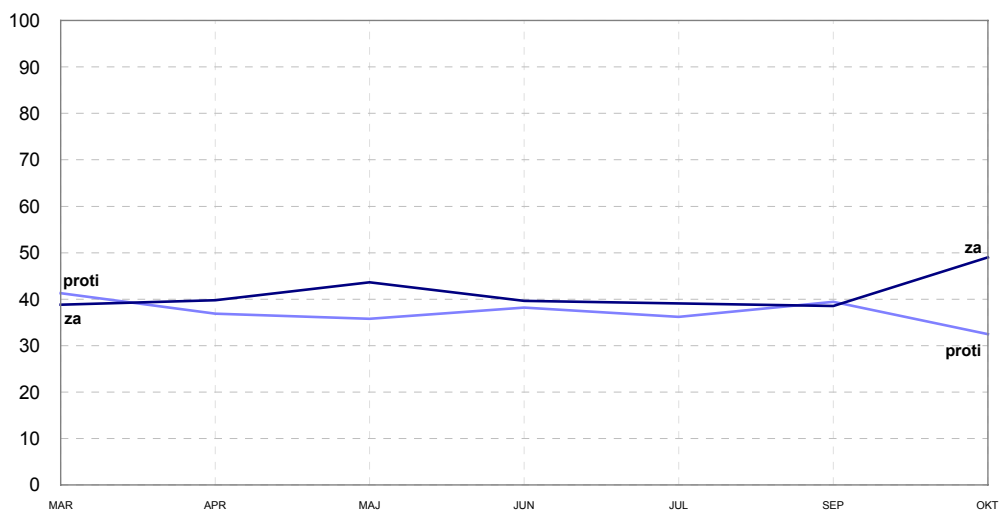
Graf 3

V PRIMERU REFERENDUMA ZA VSTOP V NATO...

Graf 4

V PRIMERU REFERENDUMA ZA VSTOP V NATO BI GLASOVAL ...

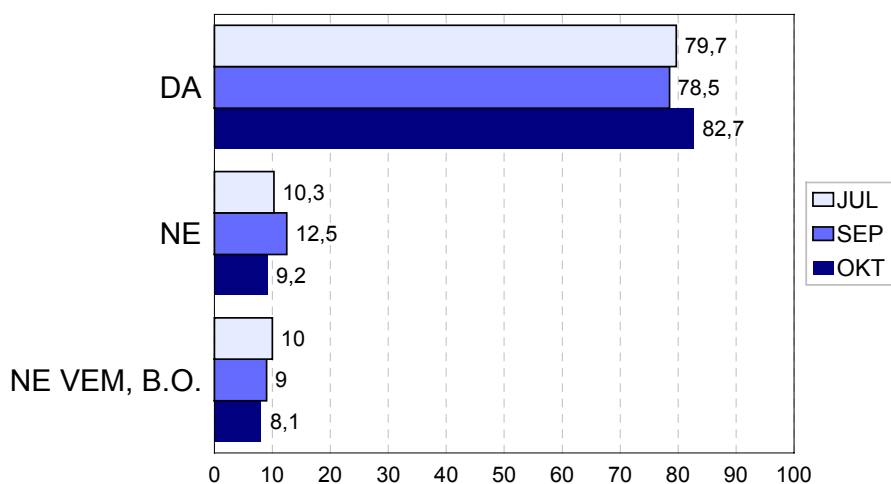

FDV - CJMMK, Politbarometer marec - oktober 2002

Državlanski aktivizem ilustrira graf 4, ki nakazuje visoko udeležbo (okoli 80%) na referendumu o Natu. Če napovedano udeležbo na referendumu vključimo kot korekcijo v analizo, dobimo distribucijo za/proti Natu med domnevnimi udeleženci referendumu.

Graf 5

ČE BO PRIŠLO DO REFERENDUMA O VKLJUČITVI SLOVENIJE V NATO, ALI SE GA BOSTE UDELEŽILI ALI NE?

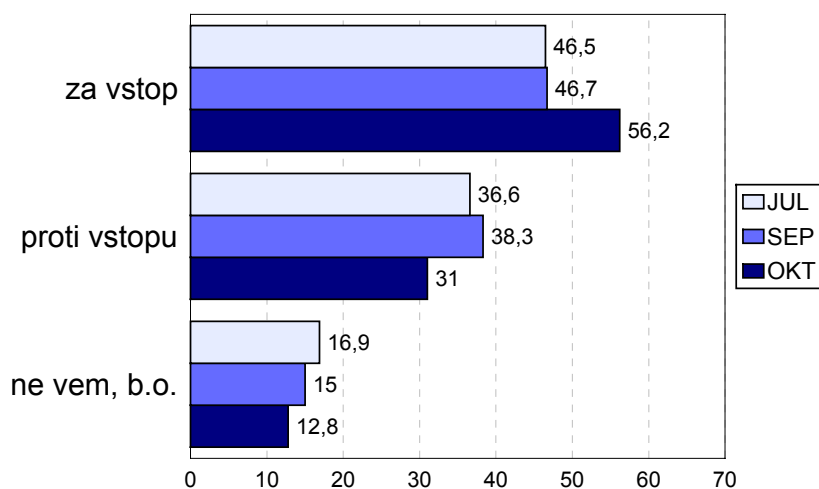

CJM, POLITBAROMETER, oktober 2002

Dobljen rezultat analize ilustrira graf 6. Daljšo medčasovno primerjavo tega opredeljevanja ilustrira graf 7. Če pa iz analize izločimo še neopredeljene respondente med domnevnimi udeleženci referendumu, pa dobimo razmerja, kot so prikazana v grafu 8. Zadnji trije grafi predstavljajo poskus približevanja projekciji bodočega referendumu o članstvu v Natu in dajejo zadostno osnovo za odgovor na vprašanje, ali bi referendum o Natu v tem trenutku "uspel" ali "ne bi uspel". Odgovor glasi, da bi na referendumu v tem trenutku (zakonsko določena) zadostna večina glasovala "za" članstvo Slovenije v Natu.

Graf 6

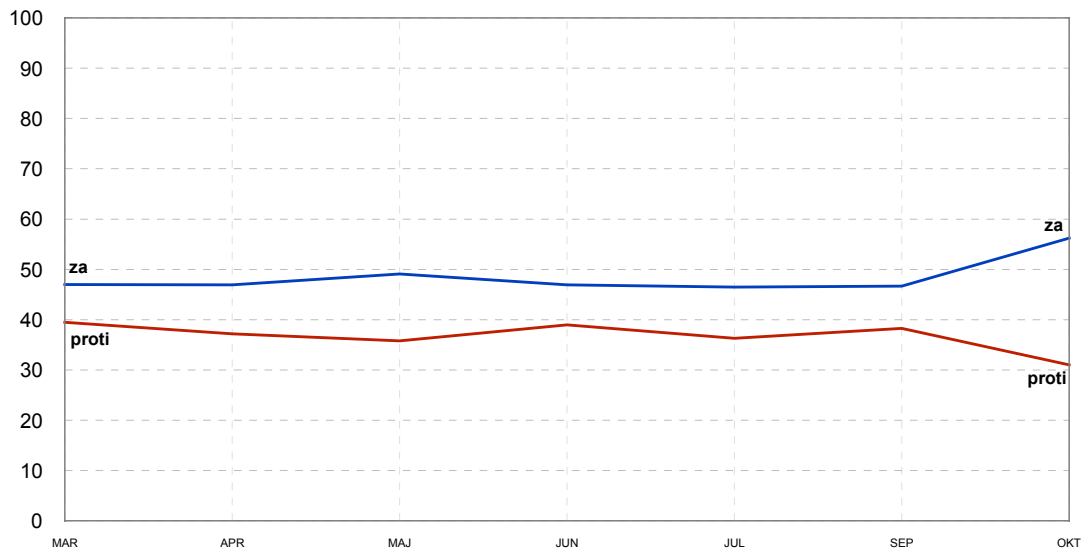
PODPORA NATO MED TISTIMI, KI BI SE UDELEŽILI REFERENDUMA

CJM, POLITBAROMETER, oktober 2002

Graf 7

DOMNEVNI UDELEŽENCI REFERENDUMA "ZA / PROTI" NATO

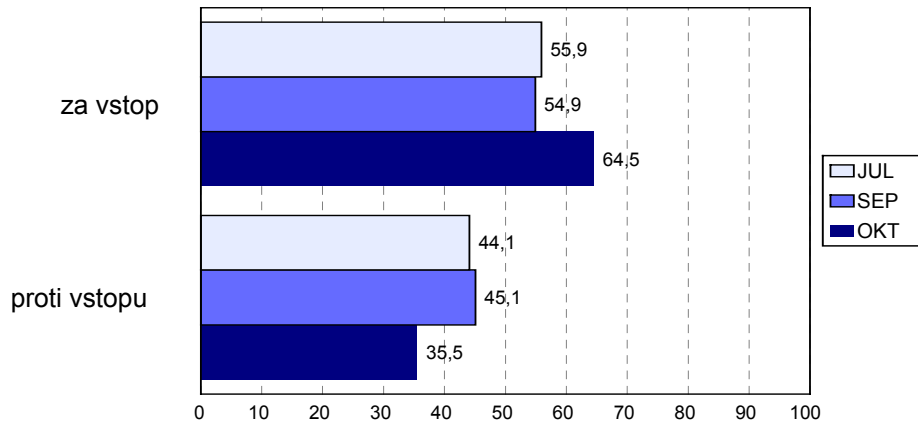

FDV - CJMMK, Politbarometer marec - oktober 2002

Graf 8

NA NATO REFERENDUMU BI GLASOVAL ...

(samo opredeljeni udeleženci referendumu)

CJM, POLITBAROMETER, oktober 2002

Dodatne analize in poskus tipologizacije

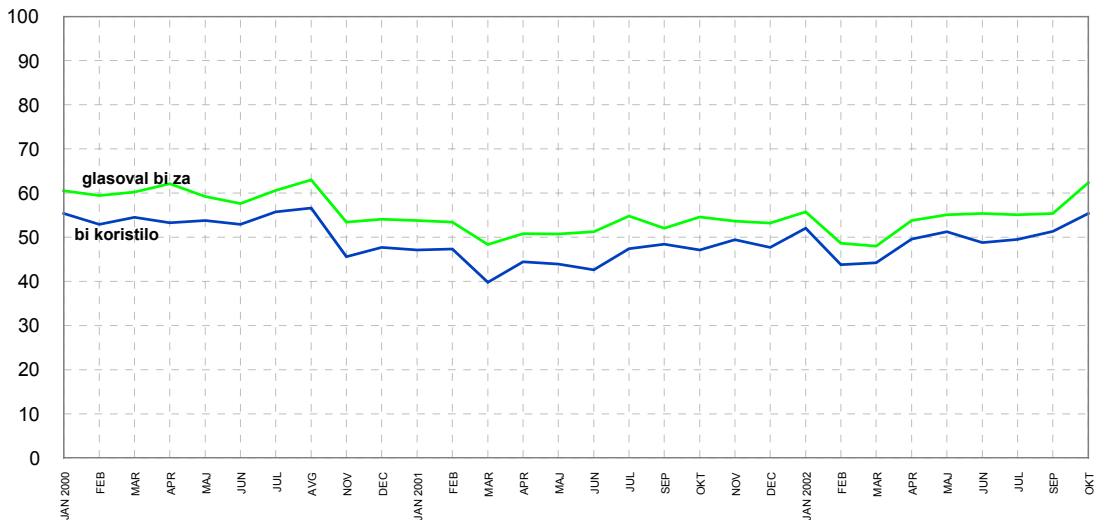
V nadaljevanju podajamo primerjalne prikaze odgovorov o koristih in referendumskem glasovanju v zvezi z EU in Natom.

Graf 9 ilustrira popoln paralelizem oz. sinhronost v opredeljevanju respondentov na vprašanje o koristih in glasovanju na referendumu o članstvu v EU. Očitno je le, da

racionalna in kritična presoja "o koristih" rahlo zaostaja za presojo o glasovanju "za EU".

Graf 9

GIBANJE STALIŠČ O KORISTIH IN REFERENDUMSKEM GLASOVANJU ZA EU

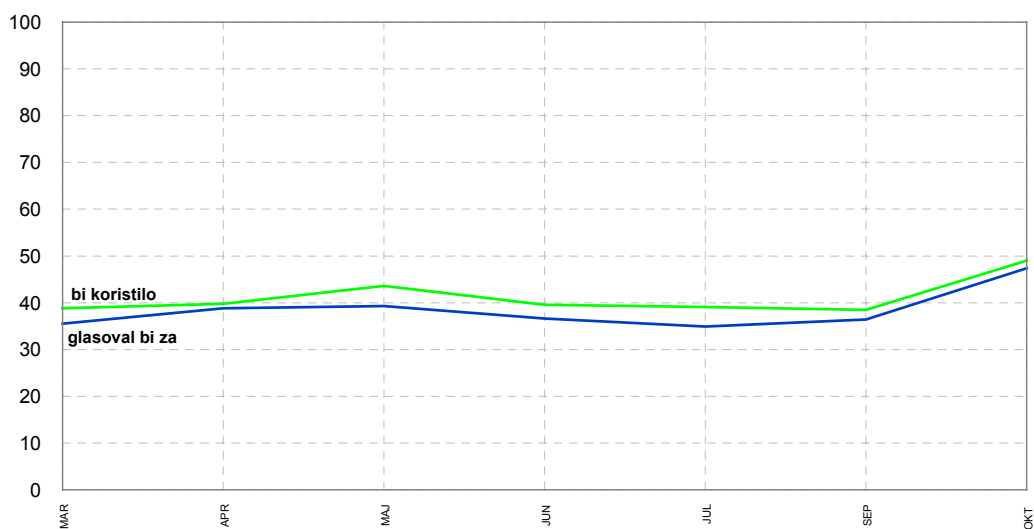

FDV - CJMMK, Politbarometer 2000 - 2002

Do enake ugotovitve pa pridemo tudi v ocenjevanju koristi in glasovanjem "za" Nato (graf 9), le da sta obe oceni še bolj usklajeni.

Graf 10

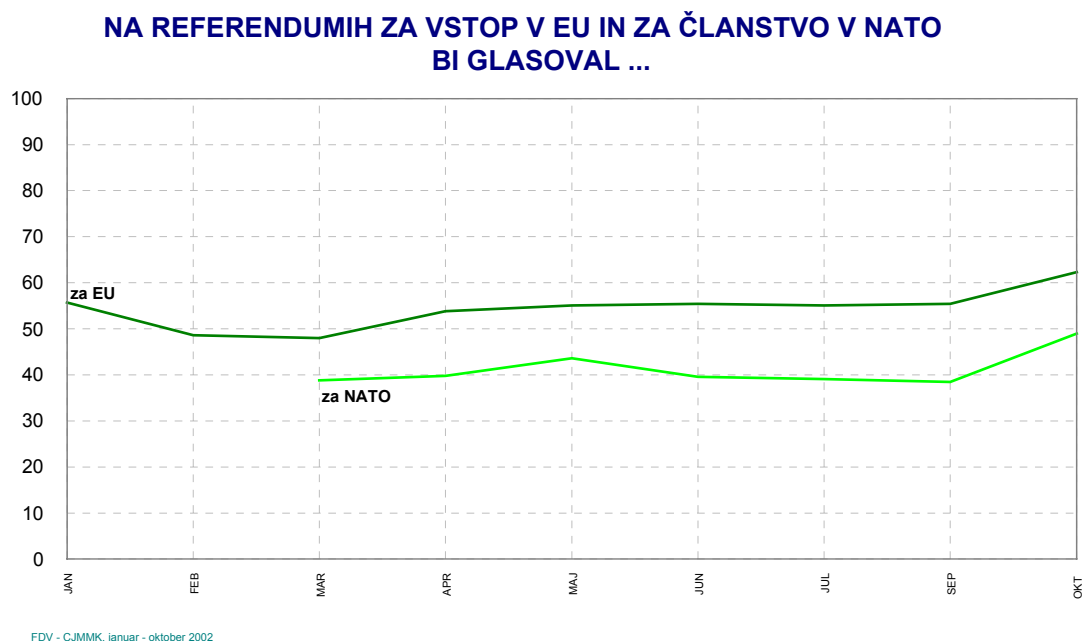
GIBANJE STALIŠČ O KORISTIH IN REFERENDUMSKEM GLASOVANJU ZA NATO

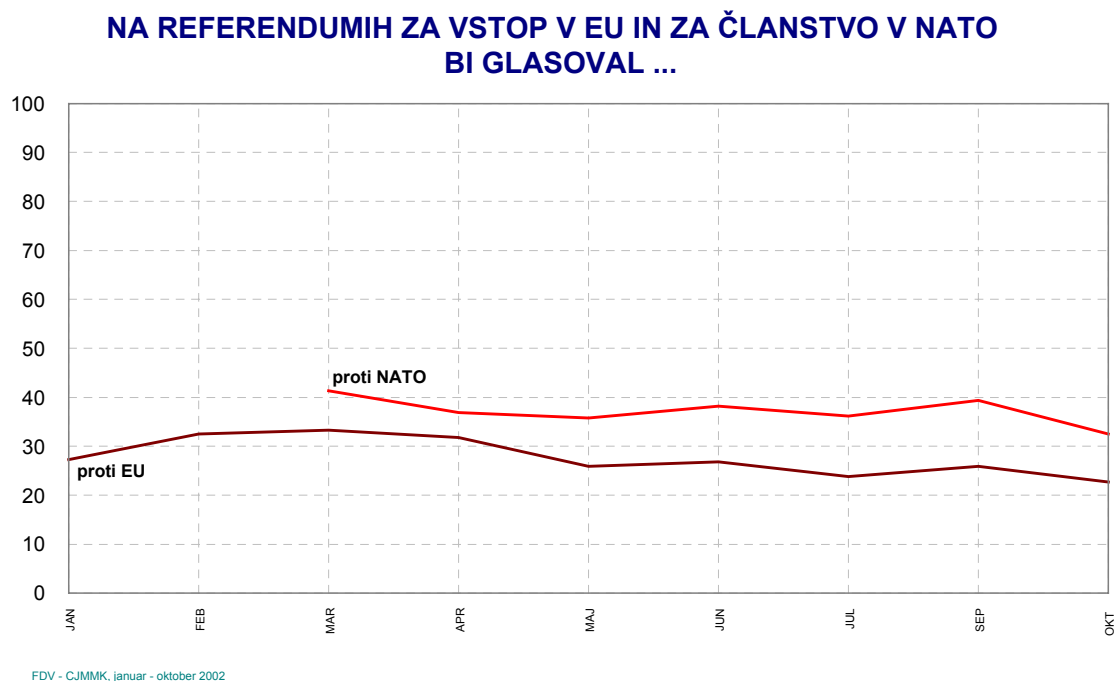
FDV - CJMMK, marec - oktober 2002

Nadalje lahko iz grafov 10 in 11 razberemo paralelizem v opredeljevanju do EU in Nata. Čeprav gre za opredeljevanje na dveh ravneh in je prvo izrazitejše "za" EU in drugo manj izrazito, je vendarle očitno, da gre za opredeljevanja z enotnim izvorom, ki jih določajo podobne ali enake okoliščine v okolju in času.

Graf 11

Graf 12

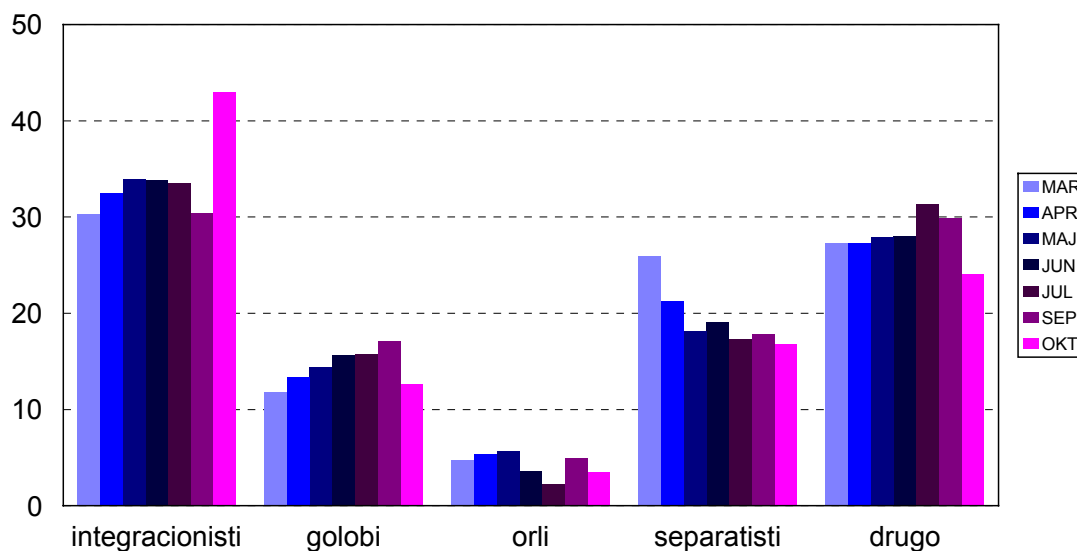

Poskus strnitve na osnovi prejšnje ugotovitve je podan v razvrščanju na dimenziji integracionisti – separatisti (glej graf 12).

Graf 13

TIPOLOGIJA: INTEGRACIONISTI - SEPARATISTI

opredeljevanje "za - proti" EU ; "za - proti" NATO"

FDV - CJMMK, Politbarometer, oktober 2002

Pokaže se, da v opredeljevanju na obeh razsežjih (EU, NATO) dominira integracionistična težnja, izrežena v pritrjevanju možnosti uvrstitve Slovenije v EU in NATO sočasno. Iz grafičnega prikaza pa razberemo, da je delež integracionistov po zadnji meritvi v oktobru močno narastel. Kot druga po moči pa se uveljavlja skupina separatistov, ki v opazovanih časovnih presekih v tem letu sicer bolj ali manj značilno zaostaja za integracionisti. Kot tretja vidno izstopa skupina, ki se pozitivno opredeljuje do Evrope in negativno do Nata. To skupino smo v tipologiji poimenovali kot "golobe". In končno se neznamen del opazovanih do Evrope opredeljuje negativno, do Nata pa pozitivno. Če bi "golobe" lahko označili kot nevojaške integracioniste, lahko slednje označimo kot vojaške integracioniste. Analiza pokaže, da je ta skupina dokaj marginalna. Ob teh štirih tipih seveda ostaja značilen del respondentov nevrstljiv in predvsem neopredeljen. Delež te skupine niha med dobro četrtino in slabo tretjino vseh. Podrobne strukture analize na osnovi te tipologije še nismo opravili. Vendar pa je očitno, če med opredeljenimi upoštevamo deleže integracionistov in "golobov", da med Slovenci prevladuje težnja k povezovanju z Evropo, tako kot si slovenska država to prizadeva.